

EMAUZSKÝ SBOR A ORCHESTR
5. listopadu 2016

**PODZIMNÍ
KONCERT**

Člen Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles

Kostel sv. Václava

Náměstí Svatopluka Čecha, Praha 10 – Vršovice

Sobota 5. listopadu v 18 hodin

Wolfgang Amadeus MOZART: REQUIEM d moll KV 626

I. Introitus: Requiem aeternam (sbor, soprán sólo)

II. Kyrie eleison (sbor)

III. Sequentia:

Dies irae (sbor)

Tuba mirum (kvartet sólistů)

Rex tremendae majestatis (sbor)

Recordare, Jesu pie (kvartet sólistů)

Confutatis maledictis (sbor)

Lacrimosa dies illa (sbor)

IV. Offertorium:

Domine Jesu Christe (sbor a kvartet sólistů)

Versus: Hostias et preces (sbor)

V. Sanctus:

Sanctus Dominus Deus Sabaoth (sbor)

Benedictus (kvartet sólistů, sbor)

VI. Agnus Dei (sbor)

VII. Communio:

Lux aeterna (soprán sólo a sbor)

EMAUZSKÝ SBOR A ORCHESTR s hosty a sólisty

Marie MATĚJKOVÁ (soprán), Veronika FUČÍKOVÁ (alt)

Viktor BYČOK (tenor), Vladimír JELEN (bas)

Sbormistryně: Marie MATĚJKOVÁ

Dirigent: Tomáš ČECHAL

VSTUPNÉ: 150 Kč; zlevněné vstupné 100 Kč

www.eso-music.cz

KOUBA INTERIER
návrh a realizace interiérů

*A s žebráky jak lidský vrak
šat z hlíny měl jen popelavý,
když prošel tmou a vcházel pak
už přímo do světla a slávy.*

Jaroslav Seifert: Mozart v Praze

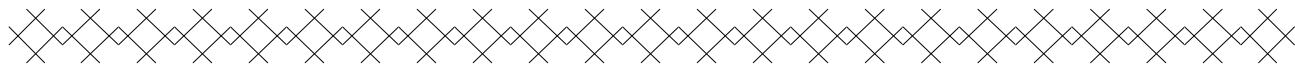
„Trojice písmen WAM se stala symbolem, trade mark v pravém slova smyslu v míře, jaké pravděpodobně žádný jiný skladatel nedosáhl. Ani dvě stě padesát let po jeho narození nejsme s to přijít fenoménu Mozart na kloub. Záhadou zůstává jeho osobnost, ve které vždy zbylo cosi z dítěte a která zároveň měla schopnost postihnout skryté taje života. Záhadou zůstává jeho zdánlivě přehledná, průzračná, naprosto logická hudba, která prý působí právě tak pozitivně na kojence jako na psychicky nemocné, a dokonce i na zvířata, a o které stále nejsme schopni beze zbytku vyslovit, proč tomu tak vlastně je. V nesčetných publikacích o Mozartovi nacházíme podivení nad tím, jak mohla jeho doba chodit kolem génia tak lhostejně. Je to údiv, který zapomíná na rozdíl mezi autentickým vnímáním současníků a historickou recepcí. Mezery ve faktech, z nichž bychom byli schopni vytvářet neotřesitelné soudy, se začaly objevovat velmi brzy. Vždyť pravděpodobně již zápis v knize zemřelých uvádí špatné datum pohřbu. Nedostatek faktů dával o to větší prostor fantazii.“

Těmito slovy začínal článek o Mozartovi v prvním čísle časopisu Harmonie z roku 2006, ve kterém jsme slavili 250. výročí Mozartova narození. Autoři Vlasta Reittererová a Hubert Reitterer se tehdy pokusili uvést na pravou míru všechny mýty, které vznikly během staletí kolem Mozartova života a jeho tvorby. Od vzniku článku uplynulo dalších deset let a je zřejmé, že mnohé zůstane navždy obestřeno tajemstvím. Mozartův život je často rekonstruován na základě jeho četné korespondence, která umožňuje různorodou substituci chybějících fakt. Mozartovo dětství je např. ve zmíněném článku popsáno takto:

„Mozart byl talentované dítě, hlavně měl ale otce, jenž to rozpoznal a přijal jako dar i úkol. Říká se, že Leopold Mozart vlastně svému synovi vzal dětství. Vláčel jej po královských a císařských dvorech a předváděl jako mechanickou loutku. Poskytl mu však vzdělání, jakého se dostalo málokterému dítěti. Wolfgang poznával při cestách Evropou kromě hudby také různé národní mentality, zeměpis, dějepis a jazyky. Nikdy nechodil do školy, vlastně ani nikdy neměl dětské kamarády. Současníci tvrdí, že jeho hračkami i přáteli byly tóny. V okamžiku, kdy poprvé zkusil, jak se s nimi dá kouzlit, jako by v jeho životě neexistovalo nic jiného. A přece byl Mozart člověkem se vším všudy, s přáními i touhami, s ctnostmi i nectnostmi.“

Zajímavým způsobem popisují autoři článku úlohu Mozartovy manželky Konstancie, kterou si většina z nás představuje podle Formanova filmu Amadeus.

„Také Konstancie Mozartová, rozená Weberová, je ve většině literatury uváděna mezi těmi, kdo neměli tušení, jaký velikan vedle nich žije; pro ni samu odsouzení o to příkřejší, že byla člověkem, který mu byl nejbliž. Žila s ním deset let, porodila mu šest dětí, z nichž pouze dvě přežily. Obraz Mozartova manželství je vytvářen především na základě korespondence, která poskytuje vodítko, dokáže však také zavádět na scestí. Protože se manželé od sebe málokdy (a neradi) vzdalovali, bylo jejich vzájemné korespondence vůbec velmi poskrovnu. Do Wolfgangových dopisů pak zasáhla pozdější rodinná "cenzura" a rozhodující výpověď protistrany, Konstanciny dopisy, zcela chybí. Podle většiny životopisců vedla Konstancie Mozartovu domácnost špatně a jeho hudba jí byla lhostejná. Není pochyb, že ve vztahu manželů Mozartových hrála velkou roli především erotika,

kdyby však Konstace postrádala intelekt, svěřoval by jí Mozart komplikovaná obchodní jednání posledních měsíců svého života? Je zvláštní, jak se Konstancin ekonomický talent "náhle" rozvinul po Mozartově smrti. Její kontakty s nakladateli, snaha o dokončení Requiem a soustředování mozartovské dokumentace nemohly být projevem náhlého přerodu domácí puťky v cílevědomou ženu, jen dříve neměla možnost své schopnosti prosadit. Mozartovu památku nakonec zabezpečila dalším sňatkem: její druhý manžel, dánský diplomat Georg Nikolaus von Nissen, vydal roku 1828 Mozartovu monografii. Konstace a Nissen mají však zároveň značný podíl na vzniku bílých míst Mozartovy biografie. Nikdy se nedozvíme, kolik z existující korespondence odstranili a která jména byla v dochovaných dopisech začerněna (jen málo se podařilo rozluštit fotografickou metodou).“

Poslední citaci zmíněného článku věnujeme dnes uváděnému Requiem, které nám autoři přiblížili takto: „Na světové výstavě v Bruselu roku 1958 byl z vystaveného rukopisu Mozartova Requiem odtržen růžek posledního popsaného listu partitury. Článek, který o tom psal, přitáhl pozornost ani ne tak informací samou jako jménem svého autora: Leopold Mozart. Nakonec se ukázalo, že se jedná o tiskařského šotka (autor se jmenoval Leopold Nowak a byl to tehdejší vedoucí hudební sbírky Rakouské národní knihovny, vydavatel Requiem), obsah článku však byl téměř detektivní a rozšířil celou řadu tajů a zápletek kolem této skladby o další epizodu. "Šedý posel", který se měl u Mozarta objevit na počátku léta 1791 a objednat u něj mši za zemřelé za slušný honorář a pod podmínkou, že se ke svému dílu nebude hlásit, patří k nejrozšířenějším mozartovským legendám vůbec. Osoba objednavatele (i posla) přitom byla známa už současníkům. Nebylo jím zjevení smrti, ale hrabě Walsegg-Stuppach, který chtěl, aby publikum jeho hudebního salonu věřilo v jeho autorství prováděných skladeb. Ve spojení s Mozartovou smrtí však dostala historie Requiem skutečně záhrobní příděch. Hrabě partituru, kterou po Mozartově smrti dostal od Konstace (aniž věděl, že je dokončena někým jiným), vlastnoručně opsal, napsal na ni "Requiem composito del Conte Walsegg" a dílo uvedl 14. prosince 1793 jako svou skladbu. Z jiného opisu byla ovšem skladba na Konstancin popud provedena již 2. ledna téhož roku. Dnes víme přesně, že od Mozarta samotného je v úplnosti pouze 48 taktů Introitus. Od Kyrie se na partituru podíleli také jeho žáci Franz Jakob Freystädler a Franz Xaver Süssmayer. Od třetí části už je Requiem pravděpodobně sice podle Mozartových myšlenek, avšak jejich rozpracování je dílem Süssmayerovým a části od Sanctus jsou vůbec od Süssmayera. V Konstancině zájmu (a ve své oddanosti mrtvému mistru) zfalšoval dokonce Mozartův podpis, zároveň však napověděl uvedením roku dokončení skladby 1792. Konstanci se načas podařilo svět přesvědčit, že dílo je od Mozarta, hrabě Walsegg se proměnil v podvedeného podvodníka a Süssmayer mlčel, přinejmenším do roku 1800. Historie Requiem tím zdaleka neskončila. Bizarní sběratel fetišů v Bruselu se zřejmě domníval, že "quam olim/d.c." (tedy Quam olim da capo) jsou poslední slova, která Mozart napsal. Nejspíš se mýlil.“

Historie Mozartova pohřbu je dostatečně známa. Méně známý je fakt, že se za Mozarta konala mohutná smuteční slavnost – v Praze. Sedm týdnů před skladatelovou smrtí, 16. října 1791, se v Praze konala premiéra jediného Mozartova Klarinetového koncertu A dur, který poslal svému příteli Antonu Stadlerovi. Když se následně Praha dozvěděla, že Wolfgang Amadeus Mozart 5. prosince 1791 zemřel, uspořádali členové orchestru pražského divadla 14. prosince v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně mohutnou smuteční slavnost. Mozartovu památku přišlo uctít na čtyři tisíce Pražanů.

Emauzský sbor a orchestr

